

❖ Zmienna losowa

Zmienna losowa

Funkcja $X : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, która każdemu możliwemu wynikowi doświadczenia losowego przypisuje wartość rzeczywistą.

❖ Zmienna losowa

Zmienna losowa

Funkcja $X : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, która każdemu możliwemu wynikowi doświadczenia losowego przypisuje wartość rzeczywistą.

Zmienna losowa dyskretna

Przyjmuje tylko skończoną lub przeliczalną liczbę wartości.

❖ Zmienna losowa

Zmienna losowa

Funkcja $X : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$, która każdemu możliwemu wynikowi doświadczenia losowego przypisuje wartość rzeczywistą.

Zmienna losowa dyskretna

Przyjmuje tylko skończoną lub przeliczalną liczbę wartości.

Zmienna losowa ciągła

Teoretycznie **może przyjąć dowolną wartość z określonego przedziału.**

❖ Rozkład zmiennej losowej

Rozkład zmiennej losowej dyskretnej

Określa baza $\{(x_1, p_1), (x_2, p_2), \dots\}$, gdzie

$p_i := \mathbb{P}(X = x_i)$ są wartościami z przedziału $[0, 1]$ takimi, że $p_1 + p_2 + \dots = 1$.

x_1	x_2	x_3	$\dots$
$p_1 = \mathbb{P}(X = x_1)$	$p_2 = \mathbb{P}(X = x_2)$	$p_3 = \mathbb{P}(X = x_3)$	$\dots$

❖ Rozkład zmiennej losowej

Rozkład zmiennej losowej dyskretnej

Określa baza $\{(x_1, p_1), (x_2, p_2), \dots\}$, gdzie

$p_i := \mathbb{P}(X = x_i)$ są wartościami z przedziału $[0, 1]$ takimi, że $p_1 + p_2 + \dots = 1$.

x_1	x_2	x_3	$\dots$
$p_1 = \mathbb{P}(X = x_1)$	$p_2 = \mathbb{P}(X = x_2)$	$p_3 = \mathbb{P}(X = x_3)$	$\dots$

Rozkład zmiennej losowej ciągłej

❖ Rozkład zmiennej losowej

Rozkład zmiennej losowej dyskretnej

Określa baza $\{(x_1, p_1), (x_2, p_2), \dots\}$, gdzie

$p_i := \mathbb{P}(X = x_i)$ są wartościami z przedziału $[0, 1]$ takimi, że $p_1 + p_2 + \dots = 1$.

x_1	x_2	x_3	$\dots$
$p_1 = \mathbb{P}(X = x_1)$	$p_2 = \mathbb{P}(X = x_2)$	$p_3 = \mathbb{P}(X = x_3)$	$\dots$

Rozkład zmiennej losowej ciągłej

$\mathbb{P}(X = x) = 0$ dla każdego $x \in \mathbb{R}$.

Dystrybuanta zmiennej losowej

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej

Definicja

Dystrybuantą zmiennej losowej X nazywamy funkcję

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \mathbb{P}(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}).$$

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej

Definicja

Dystrybuantą zmiennej losowej X nazywamy funkcję

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \mathbb{P}(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}).$$

Własności dystrybuanty

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej

Definicja

Dystrybuantą zmiennej losowej X nazywamy funkcję

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \mathbb{P}(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}).$$

Własności dystrybuanty

- ▶ $0 \leq F_X(x) \leq 1$ dla wszystkich $x \in \mathbb{R}$

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej

Definicja

Dystrybuantą zmiennej losowej X nazywamy funkcję

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \mathbb{P}(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}).$$

Własności dystrybuanty

- ▶ $0 \leq F_X(x) \leq 1$ dla wszystkich $x \in \mathbb{R}$
- ▶ F_X jest funkcją niemalejącą i prawostronnie ciągłą

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej

Definicja

Dystrybuantą zmiennej losowej X nazywamy funkcję

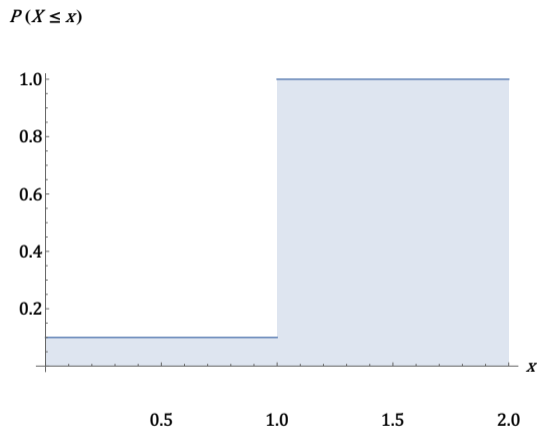
$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \mathbb{P}(\{\omega \in \Omega : X(\omega) \leq x\}).$$

Własności dystrybuanty

- ▶ $0 \leq F_X(x) \leq 1$ dla wszystkich $x \in \mathbb{R}$
- ▶ F_X jest funkcją niemalejącą i prawostronnie ciągłą
- ▶ $\lim_{x \rightarrow -\infty} F_X(x) = 0$ oraz $\lim_{x \rightarrow \infty} F_X(x) = 1$

Dystrybuanta zmiennej losowej dyskretnej (rozkład dwupunktowy)

Dystrybuanta rozkładu dwupunktowego z parametrem $p = 0,9$.

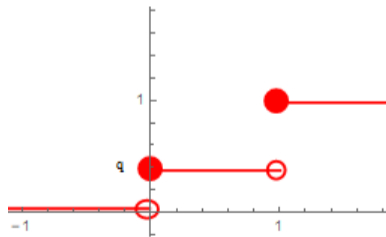
❖ Dystrybuanta zmiennej losowej dyskretnej (rozkład dwupunktowy)

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \begin{cases} 0 & \text{for } x < 0 \\ q & \text{for } x \in [0, 1) \\ q + p = 1 & \text{for } x \geq 1 \end{cases}$$

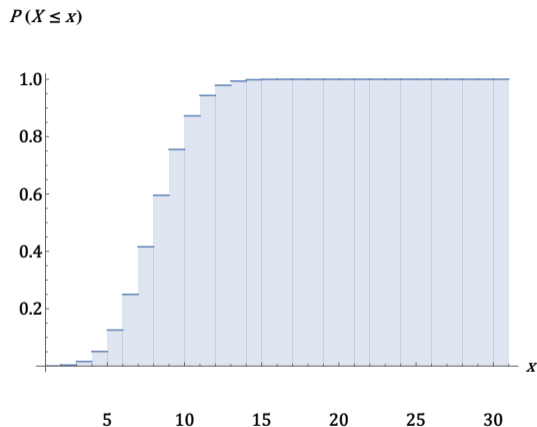

❖ Dystrybuanta zmiennej losowej dyskretnej (rozkład dwupunktowy)

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \begin{cases} 0 & \text{for } x < 0 \\ q & \text{for } x \in [0, 1) \\ q + p = 1 & \text{for } x \geq 1 \end{cases}$$

Dystrybuanta zmiennej losowej dyskretnej (rozkład dwumianowy)

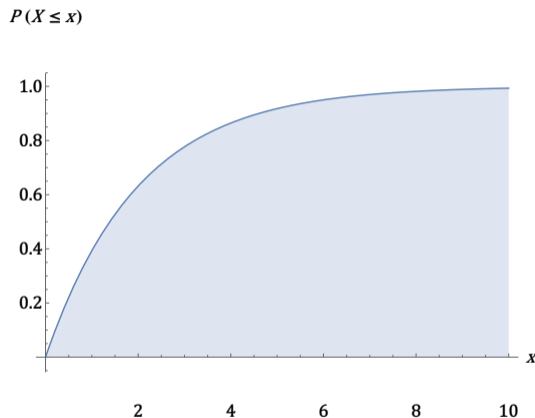

Dystrybuanta rozkładu dwumianowego z parametrami $n = 20$ i $p = 0,4$.

✦ Dystrybuanta zmiennej losowej typu ciągłego

Dystrybuanta rozkładu wykładniczego z parametrem $\lambda = \frac{1}{2}$: $F_X(x) = 1 - e^{-\frac{x}{2}}$ dla $x \in \mathbb{R}$.

Zmienna losowa ciągła i absolutnie ciągła – definicje formalne

❖ Zmienna losowa ciągła

Definicja

Zmienną losową X o dystrybucanie F_X nazwiemy **ciągłą**,
jeśli F_X **jest funkcją ciągłą** (lub równoważnie: jeśli $\mathbb{P}(X = x) = 0$ dla każdego $x \in \mathbb{R}$).

❖ Zmienna losowa ciągła

Definicja

Zmienną losową X o dystrybuancie F_X nazwiemy **ciągłą**, jeśli F_X **jest funkcją ciągłą** (lub równoważnie: jeśli $\mathbb{P}(X = x) = 0$ dla każdego $x \in \mathbb{R}$).

Definicja

Zmienną losową X nazywamy **absolutnie ciągłą**, jeśli

$$F_X(x) = \mathbb{P}(X \leq x) = \int_{-\infty}^x f_X(u) du \quad \text{dla dowolnego } u \in \mathbb{R}$$

dla pewnej nieujemnej funkcji f_X , zwanej **funkcją gęstości** zmiennej X . ($f(x) = F'_X(x)$)

❖ Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Dla zmiennej losowej absolutnie ciągłej odpowiednikiem bazy (określającej rozkład zmiennej losowej dyskretnej) jest **funkcja gęstości** f_X .

❖ Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Dla zmiennej losowej absolutnie ciągłej odpowiednikiem bazy (określającej rozkład zmiennej losowej dyskretnej) jest **funkcja gęstości** f_X .

Własności funkcji gęstości f_X :

- ▶ $f_X(x) \geq 0$ dla $x \in \mathbb{R}$ (nieujemność – odpowiednik własności $p_i \geq 0$ dla $i \in \{1, 2, \dots\}$)
- ▶ $\int_{-\infty}^{\infty} f_X(x) dx = 1$ (unormowanie – odpowiednik własności $p_1 + p_2 + \dots = 1$)

❖ Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Rozkład zmiennej losowej typu ciągłego

Dla zmiennej losowej absolutnie ciągłej odpowiednikiem bazy (określającej rozkład zmiennej losowej dyskretnej) jest **funkcja gęstości** f_X .

Własności funkcji gęstości f_X :

- ▶ $f_X(x) \geq 0$ dla $x \in \mathbb{R}$ (nieujemność – odpowiednik własności $p_i \geq 0$ dla $i \in \{1, 2, \dots\}$)
- ▶ $\int_{-\infty}^{\infty} f_X(x) dx = 1$ (unormowanie – odpowiednik własności $p_1 + p_2 + \dots = 1$)

$$\mathbb{P}(X \in A) = \int_A f_X(u) du$$

$$\left(\text{odpowiednik wzoru: } \mathbb{P}(X \in A) = \sum_{i: x_i \in A} p_i \right)$$